

תיכון עתיד מדעי חקלאי ראמה

משרד החינוך

ד"ר האדי קאסם

תיכון עתיד מדעי חקלאי –ראמה – רשת עתיד

סמל המוסד: 288019

אני מחנך, רכז מיומנויות, רכז מקצוע אזרחות.

מדריך במחוז צפון: אזרחות.

לשעבר – מרצה במכללה האקדמית לחינוך – סכנין בחוג לפיתוח מקצועי ודרגות גבוהות 7-9. (במשך 8 שנים).

הנדון: השתלמות בנושא פיתוח מיומנויות (מרצה: יעל גרינשפון)

משוב אישי ומקצועי:

ההשתלמות לרכזי מיומנויות היוותה עבורי תהליך משמעותי של למידה והתבוננות פנימית, הן במישור האישי והן במישור המקצועי. במהלך ההשתלמות התחדדה אצלי ההבנה כי תפקידי כאיש חינוך אינו מסתכם בהעברת ידע או בהשגת יעדים לימודיים, אלא ביצירת תהליכי עומק שמאפשרים לתלמידים לפתח מיומנויות חשיבה, ביטחון עצמי ויכולת לפעול בעולם מורכב ומשתנה. למדתי להעריך מחדש את החשיבות של למידה מכוונת מיומנויות כבסיס לחינוך רלוונטי ומשמעותי.

ברמה האישית, גיליתי על עצמי שאני מחובר במיוחד להוראה המקדמת חשיבה עצמאית, שאילת שאלות ושיח פתוח. ההשתלמות חיזקה בי את ההכרה בכך שאני פועל מתוך אמונה עמוקה בכוחות של תלמידים ושל מורים, וביכולתם להתפתח כאשר ניתנת להם הזדמנות אמיתית לבטא את קולם. כמו כן, הבנתי כי כמחנך וכרכז מיומנויות, עליי לא רק להנחות אחרים אלא גם לשמש מודל ללמידה מתמשכת, להתנסות ולרפלקציה.

04-9887614 | 04-9588939 | פקס: 04-9587024

כפר ראמה, ת.ד. 10, מיקוד 30055

Secretary_rama@hotmail.com

www.ramagri.co.il

תיכון עתיד מדעי חקלאי ראמה

משרד החינוך

בנוסף, ההשתלמות אפשרה לי לזהות את מקומי כמוביל פדגוגי בתוך המערכת הבית-ספרית. הבנתי כי הובלת מיומנויות דורשת ראייה מערכתית, סבלנות לתהליכים והיכולת לחבר בין תפיסה ערכית לבין יישום מעשי בכיתה. למדתי על עצמי שאני מסוגל להתמודד עם מורכבות, להוביל שינוי הדרגתי וליצור חיבורים בין צרכים רגשיים, פדגוגיים וארגוניים.

ההשתלמות לרכזי מיומנויות אפשרה לי גם לעצור ולהתבונן מחדש בתפקידי כאיש חינוך וכמוביל פדגוגי. ברמה האישית, חיזקתי את ההבנה כי תהליך הלמידה המשמעותית אינו נמדד רק בהישגים לימודיים, אלא ביכולת של התלמידים לחשוב, לשאול שאלות, לגבש עמדה ולפעול באופן עצמאי ואחראי. למדתי על עצמי שאני רואה חשיבות רבה ביצירת מרחב למידה בטוח, המעודד חשיבה ביקורתית, שיח פתוח ושוויון בדעות. ההשתלמות חידדה את זהותי המקצועית כאיש חינוך המאמין בלמידה תהליכית, בהובלה דרך דוגמה אישית ובהעצמת תלמידים ומורים כאחד.

בסיכומי של תהליך, אני יוצא מההשתלמות עם תחושת חיזוק מקצועית ואישית, בהירות גדולה יותר לגבי זהותי כאיש חינוך, ועם מחויבות עמוקה להמשיך ולפתח תרבות בית-ספרית המעודדת למידה משמעותית, חשיבה ביקורתית והעצמה של כל באי הקהילה החינוכית.

תובנות, יישום וכלים מעשיים:

אחת התובנות המרכזיות שגיבשתי במהלך ההשתלמות היא שהקניית מיומנויות אינה תהליך נקודתי או יחידת לימוד העומדת בפני עצמה, אלא תפיסה פדגוגית רוחבית שיש להטמיע בכל תחומי הדעת ובתרבות הבית-ספרית כולה. בתפקידי החדש כרכז מיומנויות, אראה את עצמי כגורם מתכלל, שתפקידו ליצור שפה משותפת לצוות החינוכי וללוות מורים בתכנון פעילויות לימודיות המשלבות מיומנויות באופן טבעי בתוך ההוראה השוטפת.

04-9587024 | פקס: 04-9588939 | 04-9887614

כפר ראמה, ת.ד. 10, מיקוד 30055

Secretary_rama@hotmail.com

www.ramagri.co.il

תיכון עתיד מדעי חקלאי ראמה

משרד החינוך

בהוראה שלי, איישם באופן שיטתי כלים מעשיים שנלמדו בהשתלמות, ובראשם **משימות מבוקרות כגון נייר עמדה, ניתוח טקסטים ממקורות מגוונים, דיונים מובנים ופרזנטציות קצרות**. כלים אלו מאפשרים לתלמידים לתרגל חשיבה ביקורתית, קבלת החלטות, אחריות דיגיטלית והבעה עצמאית, תוך חיבור לעולמם האישי והחברתי. נוסף לכך, אשלב עבודה שיתופית בקבוצות קטנות, שתעודד הקשבה, שיח מכבד ובניית ידע משותפת.

ברמה הבית-ספרית, בכוונתי להוביל תהליכי הטמעה מדורגים, הכוללים שיתוף צוות ההנהלה והמורים, בניית מאגר משימות מיומנויות משותף וליווי פדגוגי למורים המעוניינים לשלב מיומנויות בהוראתם. כלי נוסף שאיישם הוא שימוש במחוננים ברורים להערכת מיומנויות, אשר יסייעו הן למורים והן לתלמידים להבין את ציפיות הלמידה ולזהות תהליך של התקדמות.

ההשתלמות חידדה עבורי את החשיבות של למידה פעילה ומכוונת תוצר, ולכן אתן דגש גם על **תוצרים יצירתיים וחזותיים לצד כתיבה טיעונית**, כגון הכנת פודקאסט קצר או כתבה שיתופית. כך ניתן לאפשר ביטוי למגוון סגנונות למידה ולחזק את תחושת המסוגלות של תלמידים. בכוונתי ליישם את הכלים שנרכשו מתוך גישה גמישה, מותאמת הקשר, ותוך שיח מתמיד עם הצוות החינוכי, במטרה להפוך את הוראת המיומנויות לחלק בלתי נפרד מהעשייה הבית-ספרית.

כבר – בשנה שעברה וגם השנה, התקיימו השתלמויות בנושא לכלל המורים בבית ספר, שיזמתי עם ההנהלה וכבר בחלק מהמקצועות, קיימת מערכת יישום ובקרה והשאיפה היא להטמיע את הנושא לכלל המקצועות בבית הספר. **כי אם ניקח לדוגמה כלל המיומנויות: נראה שלכל המקצועות ניתן לשלב מיומנות אחת או שתיים בהתחלה: למשל במתמטיקה: אוריינות לשונית, אוריינות/חשיבה מתמטית, במדעי החברה והרוח ובאזרחות: חשיבה יצירתית והמודלים שלה, חשיבה ביקורתית, מיזוג טקסטים, במדעים: אוריינות מדעים ובכלל מודעות והכוונה עצמית...**

04-9887614 | 04-9588939 | פקס: 04-9587024

כפר ראמה, ת.ד. 10, מיקוד 30055

Secretary_rama@hotmail.com

www.ramagri.co.il

תיכון עתיד מדעי חקלאי ראמה

משרד החינוך

בסיכומו של תהליך, מההשתלמות אני לוקח עמי תובנות יישומיות רבות שאוכל לשלב בעבודתי כרכז מיומנויות ובהוראה השוטפת. בראש ובראשונה, הבנתי כי הקניית מיומנויות צריכה להיות משולבת בתוך תחומי הדעת ולא כתוספת נפרדת. כלים מעשיים שמעניינים אותי במיוחד הם שימוש במשימות מבוקרות כגון נייר עמדה, עבודה עם מקורות מידע מגוונים, דיונים מובנים ופרזנטציות קצרות. כלים אלו מאפשרים לתלמידים לתרגל חשיבה ביקורתית, קבלת החלטות והבעה עצמאית. בנוסף, איישם תהליכי עבודה שיתופיים בצוות החינוכי, מתוך מטרה ליצור שפה פדגוגית משותפת סביב הוראת המיומנויות.

אתגרים ופתרונם:

אחד האתגרים המרכזיים בהוראת מיומנויות הוא עומס התכנים וחוסר הזמן במערכת השעות. מתוך ניסיוני, פתרון אפשרי הוא **שילוב מיומנויות כחלק אינטגרלי מהשיעורים הקיימים** ולא כהוראה נפרדת. **אתגר נוסף** הוא הקושי של תלמידים להביע עמדה אישית ולנמק אותה, לעיתים מתוך חשש מביקורת או טעות. כדי להתמודד עם זאת, חשוב לבנות **אקלים כיתתי תומך**, לאפשר עבודה בקבוצות קטנות ולהדגיש כי תהליך החשיבה חשוב לא פחות מהתוצאה.

בנוסף, חשוב לספק למורים ליווי והדרכה שוטפים, כולל כלים מעשיים למעקב והערכה, ומרחב לשיתוף הצלחות ואתגרים. **אתגר שלישי** הוא התאמת משימות המיומנויות למגוון שכבות גיל ורמות ידע; פתרון אפשרי לכך הוא יצירת **מערכי מדף מותאמים לכל שכבת גיל**, שמאפשרים למורה לבחור ולהתאים את הפעילויות לפי הצורך – למידה דיפרנציאלית... כרטיסים, משחקים....

לבסוף, **האתגר המרכזי הוא הטמעה מערכתית עקבית**, המשלבת את כל הצוות ולא מסתכמת ביוזמות נקודתיות. לדעתי, ניתן לפתור זאת באמצעות תכנון מתואם מראש, יצירת לוחות זמנים מובנים למיומנויות, ושילוב משוב מתמשך בין צוות ההוראה להנהלה. כך ניתן להבטיח שהמיומנויות לא רק נלמדות, אלא גם מוטמעות בהצלחה כחלק בלתי נפרד מחוויית הלמידה בבית הספר.

04-9587024 | פקס: 04-9588939 | 04-9887614

כפר ראמה, ת.ד. 10, מיקוד 30055

Secretary_rama@hotmail.com

www.ramagri.co.il

תיכון עתיד מדעי חקלאי ראמה

משרד החינוך

כמו כן, נדרש ליווי מתמשך של הצוות החינוכי, הכולל הנחיה, שיתוף והתנסות, על מנת להטמיע את הוראת המיומנויות באופן עקבי ומשמעותי.